

145

**URZĄD
OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KRAKOWIE**

31-011 Kraków, Pl. Szczepański 5
Tel. (0-12) 421-75-79, 421-74-98, Fax (0-12) 422-78-20
E-mail: krakow@uokik.gov.pl

L.dz. RKR - 561w - 024/99/LP/DN - 371/00

Kraków, dn. 10 marca 2000 r.

Decyzja Nr 2/2000

Na podstawie art. 21 ust. 1, w związku z art. 21 ust. 4 ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz.U. z 1999 r. Nr 52, poz. 547) **odmawia się uwzględnienia wniosku** Tarnowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej z siedzibą w Tarnowie, przy ul. Sowińskiego 14, **w przedmiocie wszczęcia postępowania administracyjnego**, a następnie **stwierdzenia stosowania** przez Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie, przy ul. Narutowicza 37 **praktyk monopolistycznych** określonych w art. 5 ust. 1 pkt 3 i 6 ww. ustawy i polegających na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku dostawy wody na terenie Tarnowa poprzez odmowę nieodpłatnego rozliczania ciepłej wody dostarczanej do obiektów nie należących do Spółdzielni, po uprzednim podgrzaniu tej wody w wymiennikowniach W-2 i W-3, a następnie jej doprowadzeniu do tych obiektów sieciami wodociągowymi nie będącymi własnością Wodociągów.

Uzasadnienie

Do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Krakowie w dniu 12 października 1999 r. wpłynął wniosek Tarnowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej (zwanej dalej „Spółdzielnią”) o wszczęcie postępowania administracyjnego przeciwko Tarnowskim Wodociągom Sp. z o.o. w Tarnowie (zwanym dalej „Wodociągom”), pod zarzutem narzucania uciążliwych warunków umowy o dostawę wody i odprowadzanie ścieków.

Organ antymonopolowy przeprowadził postępowanie wyjaśniające w sprawie, w wyniku którego ustalił następujący stan faktyczny:

Strony wiążą umowy, na podstawie których Wodociągi dostarczają wodę do budynków Spółdzielni i odprowadzają z nich ścieki. Część wody dostarczana jest do dwóch wymiennikowni (oznaczonych: W-2 i W-3) stanowiących własność Miejskiego

Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w Tarnowie. W wymiennikowniach tych, zimna woda dostarczona przez Wodociągi i zmierzona wodomierzami tego przedsiębiorcy jest podgrzewana, a następnie – już jako ciepła woda użytkowa – dostarczana dalej za pośrednictwem sieci będących własnością Spółdzielni lub MPEC. I tak, ostatecznie ciepła woda podgrzana w wymiennikowni W-2 trafia tak do budynków Spółdzielni jak i nie będącego jej własnością Przedszkola Nr 26, natomiast woda podgrzana w wymiennikowni W-3 dostarczana jest do budynków Spółdzielni oraz do niej nie należących: Żłobka Nr 10, budynku mieszkalnego przy ul. Do Prochowni 12, Przychodni Lekarskiej Nr 5 i Przedszkola Nr 31.

Stosownie do zawartych pomiędzy stronami umów, podstawą rozliczeń z tytułu dostaw wody doprowadzanej za pośrednictwem wymiennikowni W-2 i W-3 były wskazania wodomierzy Wodociągów zainstalowanych w tych wymiennikowniach z uwzględnieniem jednak wskazań odliczników oddzielnie zainstalowanych w wymienionych obiektach nie należących do Spółdzielni. Było to możliwe dzięki temu, że z właścicielami tych obiektów Wodociągi zawarły oddzielne umowy o dostawę wody, które przewidywały wzajemne bezpośrednie rozliczenia z wykorzystaniem tych odliczników. Umowy te jednak zostały z dniem 01.03.1999 r. przez Wodociągi wypowiedziane, a zatem na Spółdzielni spoczął obowiązek rozliczania wody i wystawiania faktur właścicielom obiektów nie będących jej własnością.

Spółdzielnia wystąpiła do Wodociągów o przywrócenie poprzedniego systemu rozliczeń, te jednak (pismem z dnia 07.06.1999 r.) nie wyraziły na to zgody, uważając że granicę dostawy wody stanowi zawór za wodomierzem głównym zlokalizowanym w wymiennikowniach –co w ich przekonaniu – jest zgodne z § 4 *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 1996 r. w sprawie urzędzeń zaopatrzenia w wodę i urzędzeń kanalizacyjnych oraz zasad ustalania opłat za wodę i odprowadzanie ścieków (Dz.U. z 1996 r. Nr 151, poz. 716 z późn. zm.)* – zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie urzędzeń (...)”.

Zdaniem Spółdzielni odmowa przywrócenia poprzedniego systemu rozliczeń – który bez przeszkód stosowany jest przez Wodociągi w przypadku jej budynków zaopatrywanych w wodę za pośrednictwem wymiennikowni przy ul. Kasprowicza – stanowi naruszenie art. 5 ust. 1 pkt 3 i 6 ustawy o przeciwdziałaniu (...)

Wodociągi, w piśmie z dnia 02.11.1999 r. – odnosząc się do zarzutów Spółdzielni - wyjaśniły, że przedmiotem sporu są dostawy wody ciepłej podgrzewanej w wymiennikowniach do nich nie należących. Wodociągi zapewniły, iż nadal mogą dokonywać odczytów odliczników i wystawiać rachunki właścicielom obiektów do Spółdzielni nie należących, jednak będą to robić za dodatkową opłatą, podobnie jak czynią to w przypadku wody pochodzącej z wymiennikowni przy ul. Kasprowicza. Zdaniem Wodociągów czynności te wykraczają poza obowiązki dostawcy wody określone w przepisach rozporządzenia w sprawie urzędzeń (...).

W toku podjętych czynności organ antymonopolowy zwrócił się do Spółdzielni z prośbą o jednoznaczne wyjaśnienie, czy przedmiotem sporu jest istotnie jedynie rozliczanie dostaw ciepłej wody po podgrzaniu jej w wymiennikowniach W-2 i W-3, czy także dostawy wody zimnej. Ponadto organ antymonopolowy pragnął wyjaśnić kto jest właścicielem budynków, w których zlokalizowane są obiekty nie będące jej własnością (żłobek, 2 przedszkola, przychodnia) oraz kto jest właścicielem budynku mieszkalnego zasilanego z wymiennikowni W-3.

korzystania z centralnego zaopatrzenia w ciepłą wodę użytkową – należy do obowiązków MPEC w Tarnowie, również realizującego zadania własne gminy.

W świetle powyższego Wodociągi zajmują pozycję dominującą, czy wręcz monopolistyczną na lokalnym rynku dostarczania wody zimnej na terenie Tarnowa, a zatem zarzutu, iż odmawiają rozliczenia dostaw wody ciepłej, czy też wody zimnej po jej podgrzaniu przez MPEC jest nieuzasadniony, gdyż **dotyczy innego** – w rozumieniu art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu (...) – **rynku produktowego**. W wymiennikowniach MPEC-u woda ulega przetworzeniu poprzez zmianę temperatury, jakości i ciśnienia a zatem dostawy takiej wody wykraczają poza przedmiot działalności Wodociągów.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że wprawdzie z technicznego punktu widzenia funkcję wodomierza głównego mogą pełnić również i odliczniki wskazujące ilość wody dostarczanej do spornych obiektów, to w stanie faktycznym niniejszej sprawy granicą własności urządzeń Wodociągów są jednak wodomierze zlokalizowane w wymiennikowniach W-2 i w-3. Wszystkie urządzenia zlokalizowane poza tą granicą (w kierunku ostatecznych odbiorców wody), tj. same wymiennikownie oraz sieci, za pośrednictwem których dostarczana jest woda ciepła - należą albo do Spółdzielni albo do MPEC w Tarnowie.

Z powyższego wynika, że miejscem spełnienia świadczenia Wodociągów polegającego na dostawie wody – nie zaś na dostarczeniu wody po jej podgrzaniu – są również wodomierze zainstalowane w wymiennikowniach, które w tym stanie rzeczy pełnią funkcję wodomierza głównego, niezależnie od postanowień w tym zakresie zawartych w przepisach rozporządzenia w sprawie urządzeń (...). W przeciwnym wypadku, tj. gdyby dostawy wody rozliczane były według wskazań odliczników a z pominięciem wodomierza zainstalowanego w wymiennikowniach – Wodociągi zobowiązane byłyby np. do ponoszenia kosztów ewentualnych strat wody występujących w sieciach, których – w przeciwieństwie do Spółdzielni – nie są właścicielem i których nie eksploatują.

Organ antymonopolowy podziela argumentację Wodociągów, że skoro taki a nie inny system zaopatrzenia zasobów mieszkaniowych w wodę ciepłą zrealizowany został przez Spółdzielnię, to kosztów związanych z eksploatacją urządzeń służących do dystrybucji ciepłej wody użytkowej nie może ponosić dostawca wody zimnej. Istniejący system zaopatrzenia w ciepłą wodę budynków Spółdzielni oraz za pośrednictwem jej sieci także budynków do niej nie należących powoduje bowiem, że dostawcą wody ciepłej do wszystkich tych budynków jest Spółdzielnia. To ona kupuje od Wodociągów wodę zimną, następnie w oparciu o umowę z MPEC tę wodę podgrzewa i przesyła do ostatecznych jej odbiorców.

Zdaniem organu antymonopolowego opisane działania Wodociągów – niezależnie od tego, że dotyczą świadczeń wykraczających poza przedmiot ich działalności – nie wypełniają jednej z przesłanek praktyki monopolistycznej określonej w art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy o przeciwdziałaniu (...), tj. nie stanowią dla Wodociągów źródła nieuzasadnionych korzyści. Przeciwnie, przyjęcie proponowanego przez Spółdzielnię sposobu rozliczeń wiązałoby się z koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów i gdyby rozliczenia te miałyby być dokonywane nieodpłatnie, kosztami tymi – w ostatecznym rozliczeniu – obciążeni byłiby także pozostali odbiorcy wody zimnej, którzy – w przeciwieństwie do budynków i obiektów zasilanych w ciepłą wodę za pośrednictwem sieci Spółdzielni – podłączeni zostali bezpośrednio do sieci Wodociągów. Z punktu widzenia tych odbiorców, nieodpłatne świadczenie dodatkowych usług rozliczania dostaw wody ciepłej mogłoby być zatem ocenione jako naruszenie przez Wodociągi art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu (...), tj. nieuzasadnione przywilejowanie Spółdzielni.

W ocenie Spółdzielni, aktualny sposób rozliczania dostaw wody powoduje nieuzasadnione uprzywilejowanie Wodociągów, co wskazuje na naruszenie dyspozycji art. 5 ust. 1 pkt 3.

Należy tu jednakże wyjaśnić, iż w niniejszej sprawie cyt. przepis nie ma zastosowania. Aby udowodnić jego naruszenie, należałoby wykazać, że - w analogicznych, jak badana sprawa, przypadkach (tj. dostawie wody - a po jej uprzednim podgrzaniu - przesłaniu tej wody nie swoimi sieciami) Wodociągi niektórym innym odbiorcom rozliczają dostawy wody nieodpłatnie. W tej sytuacji, odbiorcy ci byłiby uprzywilejowani w stosunku do Spółdzielni, od której Wodociągi żądają dodatkowej opłaty z tego samego tytułu. Jednakże w zebranych materiałach dowodowych zarzut ten nie znalazł potwierdzenia.

W świetle powyższego, niniejsza sprawa mogła być rozpatrywana jedynie pod kątem art. 5 ust. 1 pkt 6, naruszenia którego - co wyżej wykazano - organ antymonopolowy się nie dopatrywał.

Mając powyższe na uwadze, w szczególności, iż zarówno dowody przedstawione we wniosku, jak i ustalenia dokonane w toku postępowania wyjaśniającego nie pozwalają - zdaniem organu antymonopolowego - na postawienie Tarnowskiemu Wodociągom Sp. z o.o. zarzutu naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu (...), w tym art. 5 ust. 1 pkt 3 i 6 - orzeczono jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji przysługuje stronom odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Antymonopolowego, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Krakowie.

Otrzymują:

1. Tarnowska Spółdzielnia Mieszkaniowa
ul. Sowińskiego 14
33-100 Tarnów
2. Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.
ul. Narutowicza 37
33-100 Tarnów
3. RKR a/a

Wicedyrektor

Leszek Piekarz